

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

ПРОЛІТАРИ ВСІХ КРАЇВ, ЄДНАЙТЕСЯ!

UKRAINIAN LABOR NEWS

CORNER FRITCHARD AVE.
& McGREGOR ST.

The Provincial
Library
City

PROVINCIAL
LIBRARY
MANITOBA

PROVINCIAL
LIBRARY
MANITOBA

WINNIPEG, MANITOBA,
CANADA.

Виходить два рази на тиждень — в середу і суботу. — Published semi-weekly — on Wednesday and Saturday.

РІК V.

Ч. 27.

СЕРЕДА, 4 ЦВІТНЯ 1923.

WINNIPEG, MAN.

WEDNESDAY, APRIL 4th, 1923.

№ 27.

VOL. V.

РУРСЬКИЙ БАСЕЙН ПІД ОКУПАЦІЄЮ ФРАНЦІЇ.

ФРАНЦУЗИ УБИЛИ 9 НІМЕЦЬКИХ РОБІТНИКІВ І 34 РАНИЛИ.

ЕССЕН, 2. цвітня. — Минулої суботи французьке військо убило в фабриці Крупа 9 німецьких робітників і 34 ранило. Шістьох убито на місці, а трох, які зістали тяжко ранені, померли в шпиталі. Німців убито вистрілами з карабінів. До стрілянини прийшло ізза того, що відділ французьких жовнірів під команду люттенанта прийшов до фабрики Крупа забирати автомобілі. Французи кажуть, що прийшовших жовнірів обступила товпа німецьких робітників, яких було від 2 до 3 тисяч. Товпа мала відгрозуватися жовнірам і кидати на них каміння, а навіть декотрі робітники мали стріляти. Натомість з німецької сторони заперечують, немовби робітники мали зброю або нападати на французьких жовнірів.

Робітники побили двох французьких інженерів.

Німецькі робітники побили також тяжко прихвляхених на місце боротьби двох французьких цивільних інженерів. Їх автомобілі знищено. Французька військова команда в Ессені довадилась про заворушення, вислала на місце боротьби панцирні автомобілі і тенки, які розігнали робітників. Французи хваляться, що при допоміж тенків забрали без перешкоди всі автомобілі, які їм були потрібні.

Чотири директори фабрик Крупа арештовані.

В невідло французькі військові влади арештували чотирох директорів фабрик Крупа під замком, що вони підбурювали німецьких робітників до "нападу" на французьке військо. Арештованими є Гартвіг, Естерлі, Брун і Ріттер. Їх переступство заклалося в тім, що коли французькі жовніри увійшли до фабрики Крупа, фабричні труби почали трубитися на тревогу і скандити робітників.

Депеші з Берліна з 2. цвітня доносять, що з околиць фабрик Крупа забрано військо і там запанував спокій.

11 людей згинуло в залізничній катастрофі.

БЕРЛІН, 1. цвітня. — Кореспондент "Франкфуртер Цайтунг" з Герельштайн доносить, що в зударі потягів операвних Французами в Рурціні згинуло вчора 11 осіб, між ними 6 Німців.

4 Французи убиті і 3 Французи і 1 Німець ранені.

БІР, Німеччина, 2. цвітня. — З Мангайму доносять, що в Шіфферштеді викопівся тягаровий потяг з вуглям, який їхав з Люттерсбургу до Людвігсгагену, підчас чого згинуло чотирох Французів а трох Французів і один Німець зістали ранені.

Варварство!

"Neues Wiener Journal" подає, що окупаційна влада приносить німецьке населення достатки молодих жінок для домів розпусту, призначених для французьких жовнірів.

ОКУПАНТИ ПРОГАНЯЮТЬ З РУРСЬКОЇ І НАДРЕНСЬКОЇ ВСІХ ЗЕЛІЗНИЧНИКІВ.

ЕССЕН, 1. цвітня. — По цілі Рурціні і Надренціні розіслано в пятницу прокламацію команданта окупаційних військ ген. Дегута, в якій призначається всім страйкуючим залізничним урядникам і робітникам вернутися до роботи під загрозою дрозгання. Цей приказ обіймає 500 тисяч Німців, так як родини небажаних вернутися до роботи відуть з ними до неокупованої Німеччини. Приказ відноситься безпосередно до 125 тисяч мушун. Вся залізнична система в Рурціні і Надренціні знаходиться тепер в руках Французів і Бельгійців, за винятком ліній в колонської полосі, де є Бритицї і де Німці дальше працюють.

Першого Німця засуджено на кару смерті.

ЛЮДВІГСГАФЕН, 30. марта. Перший засуд смерті від часу своєї окупації Французи видали вчора на одного Німця. Сейчас цю кару замінено на 10 років в'язниці. Засуджений чоловік називається Готтфрід, по фаху залізничний суперінтендент. Він був оскаржений за намовлювання своїх робітників до саботажу і навіть вказування місць на залізничній лінії, де може бути вчинена шкода. Кару зменшив засудженому ген. Дегут, французький командант окупаційних військ.

Забрали 10 біліонів марок.

ГЕХСТ, Прусія, 31. марта. — Французькі цілові урядники захопили тут вчора 10 біліонів марок і 400 тисяч французьких франків, які франкфуртська філія німецького державного банку перевозила до вісбаденської філії. Гехст лежить над рікою Меном, шість миль на захід від Франкфурта.

Італійці страйкколами.

БЕРЛІН, 28. марта. — Французькі і бельгійські влади уживають до праці в майнах і до ладовання вугля спровадженнях з Італії страйкколами. В Райнбадені, де на складах знаходиться 35.000 тон коксу, ладовання застановлено через те, що чужі робітники не вміють орудувати машинами до ладовання. Бельгійські влади рішили вислати туди свої власні машини і своїх робітників. Звіт делегації англійської Партії Праці, яка звиділа окуповані території, виказує, що привернення залізничного руху в Рурціні при допоміж позамісцевих робітників є неможливе.

В Саксонії видано приказ розв'язати всі відділи фашистів.

БЕРЛІН, 28. марта. — Соціалістичне правительство Саксонії видало приказ розв'язати всі місцеві відділи так званої "національно-соціалістично-робітничої партії" (фашистів). В зв'язку з викриттям проти-державного монархістичного заговору арештовано вчора в Берліні трох бунших офіцерів, між ними майора Пельца, приватного секретара "пруського Муссоліні" Росбаха.

ЗАСУД БУВШИХ БОЛГАРСЬКИХ МІНІСТРІВ В СОФІЇ.

СОФІЯ, Болгарія, 1. цвітня. Всі члени кабінету Радослава взістали узнані винними за втягнення Болгарії у світову війну по стороні Німеччини. Всі їх засуджено на в'язницю. Лише п'ятеро оскаржених міністрів брали участь в розправі. М. Радославов і ген. Боядів, який був міністром війни, втікли з краю; трох інших міністрів знаходиться в шпиталі, а один з оскаржених помер у в'язниці.

Шість засудів на досмертну в'язницю.

Шістьох обжалованих засуджено на досмертну в'язницю. Їми є:

Василь Радославов, бунший прем'єр і міністр війни.

Димитрій Тончев, міністр фінансів.

Пієр Пешев, міністр публичних робіт і інструкції.

Др. П. Дінчев, міністр рільництва.

Іван Попов, міністр судівництва.

Д. Петков, міністр публичних робіт.

Герал Найденов, бунший міністр війни, зістав засуджений на 15 років в'язниці.

П'ятеро інших генералів засуджено на 2 до 10 років в'язниці.

Крім цього засуджені мають заплатити воєнні шкоди на суму 32 мільярдів 700 мільонів лір.

Радославов втік до Берліна.

Радославов опустив Софію після поразки Болгарії в 1918 році. Він втік до Берліна, де перебував через значний пров'яз часу, але остаточно забрався з того міста, побоюючися замордовання.

К. Апостолов, бунший міністер залізнич, пошт і телеграфів, і генерал Н. Єнков, головкомандуючий армією, оба взістали засуджені на 10 років в'язниці.

Сидли в тюрмі від 1918 р.

Члени кабінету Радослава, оскаржені о зрадичне втягнення Болгарії у світову війну по стороні Німеччини, находилися — за винятком самого Радослава — у в'язниці від часу закінчення війни (1918 р.), очікуючи своєї судоби. Розправа проти них розпочалася в жовтні 1921 р. перед спеціально створеним висшим судом і трвала більше як рік, такий був великий доказовий матеріял. Оборону був один з ув'язнених, Димитрій Тончев, міністер фінансів в кабінеті Радослава, здібний адвокат, якого уважали мозком кабінету.

З Чехії депортовано болгарського комуніста Колярова.

ПРАГА, 26. марта. — Чеська поліція депортувала з Чехословаччини провідника болгарських комуністів Колярова, який брав участь в конгресі чехословачьких комуністів в Празі. Чеські влади оскаржили його за виголошення промови проти чехословачького правительства.

Справу видалення Колярова піднесуть чехословачькі комуністичні посли на найближчій засіданню парламенту.

ШТОКГОЛЬМ, 24. марта.

Одна загально відома шведська фірма заключила преліментарну угоду зі совітським правительством в справі концесії на ведення деяких знаціоналізованих фабрик у Москві.

ВІДПОВІДЬ РОСІЇ НА ПРОСЬБУ О ПОМИЛУВАННЯ ПОПА.

МОСКВА, 1. цвітня. — Совітське министерство заграничних справ відповіло вчора на ноту, предложену тутешним британським представником Робертом М. Годжсом, в якій апелюється о здержання езекуції генерального вікарого Бучкевича. Нота говорить: "Росія є незалежною, суверенною державою і має незалежне право видавати засуду на людей, які ломлять закони своєї держави. Кожен зусилля зовні шішати цему праву і охороняти шіпівні і зрадників Росії є неприпустимим актом і відновленням інтервенції, яка була успішно відперта російським народом".

Бучкевич мусить згинуть, бо допустився зради.

МОСКВА, 1. цвітня. — Римокатолицький піп Бучкевич, який зістав засуджений на кару смерті за зраду і опір совітській влади, не може бути помилуваний, позаяк його злочин є непроститий. Бучкевич заперечує в Польщу в своїй львівській розповіді, хоч в той сам час був російським горожаном. Це робить його в очах правительства зрадником.

Дальше, він мав зносити з Поляками, приготовляв пляни для контрреволюції в Росії і продавав Польщі знаціоналізоване церковне майно.

Бучкевич зістав засуджений на кару смерті разом з архиєпископом Целяком. Кару смерті для Целяка замінено на 10 років в'язниці.

Всеросійський Центральний Виконавчий Комітет обстоює рішучо при тім, що Бучкевич мусить умерти.

Езекуції ще не виконано.

МОСКВА, 2. цвітня. — Оповіщено нині в полудне, що смертний засуд, виданий на генерального вікарого Бучкевича, не зістав еще виконаний.

СОВІТИ ВІДКЛИКАЛИ СВОГО ПОСЛА З ВІДНІ.

ВІДЕНЬ, 26. марта. — Російське совітське правительство відкликало з Відні свого посла Александра Шліхтера, коли австрійський кабінет відказався передати йому будинок давньої російської амбасди у Відні. Австрійське правительство зажадало від совітського правительства, щоби воно звернуло перше будинок буншого австрійського посольства в Петрограді і заплатило за шкоди, які те посольство потерпіло від нападу в часі війни Росії з центральними державами Європи. Шліхтер вже втік до Москви.

Відкликано совітського представника в Празі.

ПРАГА, 10. марта. — Представника совітського правительства Мостовенка відкликано з Празі на домаганія чехословачького министра заграничних справ Бенеша, якому не сподобались статті Мостовенка, помішувани в пражьким німецьким тижневику "Віртшафт". Мостовенко критикував в тих статтях Бенеша і чехословачьке правительство за недостаточне виконання угоди між Росією і Чехословаччиною. Крім того Мостовенко стягнув на себе наласку чеського уряду за свої зносини з краєвою комуністичною партією.

ГОЛОДІВКА ПОЛІТИЧНИХ В'ЯЗНІВ У ЛЬВОВІ ЗАКІНЧЕНА.

Львівські газети з 11. марта с. р. доносять про закінчення голодівки політичних в'язнів у Львові слідуюче: Дня 9. марта інтервеновали компетентних чинників оборони д-р Володимир Бачинський, д-р Степан Шухевич і д-р Лещій. В порозумінні з радником Маєром та Ангельським усталеено умову, на основі якої в'язні мали закінчити голодівку. Умова складається із таких точок: 1) Ревізія у в'язницях можуть відбуватися тільки в випадках наглядного підозоріння і тільки в присутності урядника в'язничного заряду, з пошанованням особи і згідно з законами; 2) нафтових машинок до варення не вільно уживати в келіях, натомість харчі можна пригрівати у в'язничному будинку на машинках, достарчених комітетом; 3) Листи можуть в'язні передержувати 24 години, після чого їх передається до депючого; 4) допускається 2 прогульки денно, найменше по другий день, а в цілі управління прогульки будуть визначені новий їх розділ. Прогульки політичних в'язнів мусять відбуватися поза годинами визначеними для проходів в'язнів звичайних; 5) Відвідини в'язнів дозволені що-тижня, в днях і годинах визначених слідчим судією; 6) дозволяється покликувати до в'язнів цивільного лікаря за згодою в'язничного лікаря; 7) контролю притнесено поживи мають переводити особи, що заслуговують на довіру; 8) Купівля має бути приготувана свіжо і в присутності інтересованої особи; 9) В'язні, що мають якісь скарги, мусять бути негайно допущені до комісара в'язниці; 10) при подаванні харчів в'язні можуть доставити їжі до країни хліба; 11) В'язні можуть доставити всі щоденники за посередінством канцелярії слідчого суді; 12) кількість папіросів дозволенних для в'язня денно підвищена з 10 на 15 штук; 13) в найближшому часі буде переведений розділ політичних в'язнів від звичайних, особливо жінок; 14) Степан Федак має право предлаждати свої скарги і домаганія.

Цю умову комітет в'язнів прийняв і зараз же до всіх голдоючих розіслано такий лист: "Товариші! Наш комітет рішив одногласно заперестати голодівку, приймаючи до відомої заяву судової комісії о оборону так в справі покінчення следства й долучення акту обвинувачення, як і в адміністративних справах. Підписали: Осия Навроцький, В. Горбовий, В. Зубрицький, К. Сієховський і Гроссера. Оборонці віддали майже всіх в'язнів, які наслідком голоду є ослаблені і хорі, між ними небезпечно хорій є Навроцький, який не встає з ліжка.

Прокуратор обіцяв, що частина в'язнів з Бригідок і вул. Баторого буде вилущена на волю ще в місяці марті, а решта буде поставлена перед суд. В полудне в'язні приймали перший раз харчі після 5-денної голодівки.

ПАРИЖ, 27. марта.

Радикальні члени робітничих уній розпочали агітацію за освободженням Нікола Сакка і Бартольомае Ванзетті, засуджених на кару смерті в Дедгем, Масс, Злучені Держави.

ЯК "НАПРАВЛЯЄТЬСЯ" ПОЛЬСЬКУ ВАЛЮТУ.

(Власна кореспонденція зі Львова) Львів, 25. лютого. — Польську валюту направляється. Саме тепер доносять з Варшави, що в тій ціні маєється надолжити на населення ще одну данину. Перша з перед двох років потонула в безвістях і валюти не поправила. Крім цього планується нові податки. Від 1. марта с. р. дорожжє залізниць знова о 100%.

Згадати треба, що 15. лютого с. р. піднесено ціни залізничних оплат о 50%, а тепер підноситься знова.

По краю йде страшна доріжня. Марка польська паде. От в суботу 24. лютого, коли біржа наслідком жидівського шабасу майже нечинна, долар польських марок. Польський уряд хоче ввести нову валюту "зілоту" (очевидно паперовий), але годі обчислити його вартість навіть при допоміж високої математики. Супроти цього банки запротестували проти введення "зілотого", бо це би ще більше обнизило вартість марки. В цілі Польщі змагається безробіття. Минулого тижня у Варшаві відбулася демонстрація безробітних. Уряд вислав військо і поліцію. Як звичайно.

Ліквідація петрирівського "по сольства" в Берліні.

З Берліна повідомляють, що т. зв. "сольство У. Н. Р." в Берліні, з уваги на обставини, припинило видачу та візування паспортів і заїквувало себе. Інтереси українських емігрантів в Німеччині, які не уважають себе горожанами У.С.Р.Р., буде заступати т. зв. "Довіроче представництво для українських збігів". Представництво виставляє українським емігрантам особливі посвідки, на підставі яких німецька поліція видає посвідчення на право життя в Німеччині. В цих посвідченнях між іншим зазначається, що в справі державної принадлежности власник посвідчення є "без горожанства". В такий спосіб витворюється нова категорія горожан у світі, які є без горожанства, без державної принадлежности.

НОВИСТЬ СЕЗОНУ!

Драма "Співацький Кружок Укр. Робітничого Дому в Винніпегу" приготувала на суботу, 14. цвітня нову драму звісного українського письменника В. Вишинського п. н.: "ГРІХ"

Штука буде виставлена пораз першій в Канаді і взагалі в Америці. Є це одна з найлучших драм репертуару львівського театру в цім сезоні на сцені Укр. Роб. Дому. Слідити за дальшими оголошеннями! Заряд.

МАЙНЕРИ В НОВІЙ СКОШІ З РОБІТНИКАМИ В СТАЛІВНИХ.

СИДНЕП, Н. С., 1. цвітня. — Ден Лівінгстон, президент 26. дистрикту "Юнайтед Майн Воркерс", заявив, що майнери в Кейп "Бретон" відомаяться продукувати вугілля для операції сталівнів в Сидней на випадок, як би там підчас страйку пробовано уживати скебіт. Таку заяву Лівінгстон підслав телеграфічно до Філіппа Моррея, головного віцепрезидента "Юнайтед Майн Воркерс", у відповідь на його телеграму, в якій він забороняє майнерам вийти на страйк з робітниками в сталівнях.

Видано варанти на арештованих 35 робітників.

СИДНЕП, Н. С., 30. марта. — Магістрат Ф. Дж. Мурга видав вчора варанти на арештованих 35 робітників в сталівнях, яких оскаржують о ріжні переступства виникливі з пікетування юній підчас страйку в сталевій фабриці "Брітїш Емплаер Стїл Корпорейшен" в місціо лютїм.

Робітників не знають, на кого це спаде, так як в пікетуванню брало участь около 1000 людей.

47.000 майнерів в Англії на страйку.

ЛОНДОН, 1. цвітня. — В окрузі Ронда вийде у виторок на страйк 47.000 майнерів, шоби приневолити 5.000 неконічних майнерів вступити до майнерської федерації.

УВАГА! ПЕРШИЙ РАЗ НА СЦЕНІ У. Р. Д!

ВІДДІЛ СЕКЦІЇ ЖЕНЩИН-РОБІТНИЦЬ ПРИ СТОВ. УКРАЇНСЬКИХ РОБІТНИЧИХ ДІМ

— відіграє —

В ВЕЛИКОДНІЙ ПОНЕДІЛОК, ДНЯ 9. ЦВІТНЯ

В.УКР. РОБІТНИЧИМ ДОМІ В ВІННІПЕГУ

драму в 5-ох діях з співами і танцями, А. Манько п. н.:

Нещасне Кохання

Це представлення дуже займаюче, багато сміху, розваги і зворушення до сліз. Так що кождий, хто загостить на цю штуку, внесе повне задоволення і не забудеться вряжнія!

ПРИХОДІТЬ ВСІ І КЛИЧТЕ СВОЇХ ЗНАКОМИХ!

ЦІНИ МІСЦЬ: 55, 40 І 27 ЦЕНТІВ (включуючи воєнну таксу).

ПОЧАТОК ТОЧНО О ГОДИНІ 8.30 ВЕЧЕРОМ.

Відділ Жєн. Роб. приготував до вистави драму п. н.: "ДАЙ СЕРЦЮ ВОЛЮ ЗАВЕДЕ В НЕВОЛЮ".